

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 358-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. január 9.

bb 1. 1968-ban hazánkban rendezik a nemzetközi fizika diákolimpiát

i vt/lk-lm sr

1968. január 9.

a Lengyelországban az első nemzetközi fizika diákolimpián elért magyar győzelem alapján hazánkat kérték fel a második nemzetközi fizika diákolimpia megrendezésére.

a művelődésügyi minisztériumban kapott tájékoztatás szerint a kérést teljesítjük, s így 1968. júniusában budapesti kerületben megrendezik a nemzetközi versenyt. a tervek szerint - a magyar válogatott, csapatot is beleszámítva - nyolc ország fizikában legjobb középiskolás fiataljai mérik össze tudásukat. a nemzetek közül Bulgáriából, Csehszlovákiából, Jugoszláviából, Lengyelországból, a német demokratikus köztársaságból, Romániából és a Szovjetunióból érkeznek a válogatott, együttesek./mti/

--

bb 3. kivonták a forgalomból az utolsó Levas postakocsit a hajduságban

a vid szf/fné-lm ká

1968. január 9.

a debreceni postaigazgatóság területén kivonták a forgalomból az utolsó léfogatú postakocsit, amely berettyóújfaluban kézbesítette a csomagokat. két évtizeddel ezelőtt még 90 leva volt az igazgatóságnak és 45 zöldszínű postakocsi teljesített „szolgálatot”, a léfogatú postakocsikat most már mindenütt gépkocsik váltották fel./mti/

--

- 1 -

Me

bb 2. új magyar filmek - lengyel színészek a keresztelőben - elsőfilmesek

1 pr/tm-ju sr la

1968. január 9.

a közelmúltban számos új magyar film készült el a mafilm stúdióban, s jónéhány forgatási tervben szereplő produkció címe mögött áll a megjegyzés: befejező munkák.

vetítésre kész gaál istván rendező és herczenik miklós operatőr új filmje, a keresztelő. a produkció javarészt a bakony egyik kis községében, tallándörögdőn forgatták. a történet szerint az egyik főszereplő fia lengyel lányt vett feleségül. az író-rendező varsóban keresett szereplőket, s találta meg elképzelt alakjait ewa szykulska, barbara ludwizanka és leon mach személyében. mellettük latinovits zoltán és kolta jános kapott jelentős szerepet.

az elmúlt év filmterméséből az idén kerül a mozikba rényi tamás filmje, a völgy. a forgatása alatt „ötödik parancsolat”, címmel szerepelt filmet hernádi gyula írta, s a háború napjaiban játszódó egy asszonylakta faluban, ahová egy nap 5 katonaszökevény vetődik el. az alkotás felvonultat egy sor neves színészt, köztük moór mariannt, pap évat, koncz gabort, avar istvánt és bárdy györgyöt. ugyancsak készen van már fazekas lajos első játékfilmje, a lássátok feleim. sok szálu tartalma egy mondatban: mai történet mai fiatalokról. az operatőr szécsényi ferenc a főbb szerepeket dőry virág, huszti péter, men-sáros lászló és benkő gyula alakítja. már ma közönség elé kerülhetne szász péter rendező új filmje, a fiúk a térről is. a történet budapest német megszállásának idején játszódik, bemutatja, hogyan válnak felnőtte, antifasiszta ellenállókka az utcai „vágányok”, kovács istván, bujtor istván, huszti péter, tahi-téth lászló és márton andrás.

néhány filmnek már befejezték ugyan a forgatását, de hátra vannak még laboratóriumi munkáik, dialóg-szinkronjaik, zene-felvételeik. köztük van mézsáros mártá filmje, az eltávozott nap, jancsó miklós alkotása, a csend és kiáltás, sándor pál első műve, a bonóc a falon, és kovács andrás legújabb filmje, a falak. /mti/

..-

-2-

104

bb 4. községfejlesztési hozzájárulás - önkéntes alapon és közérdekű fejlesztésnél csökkentik a vállalatok kommunális adóját

1 hi/gg-lm sr

1968. január 9.

a tanácsok helyi bevételei az új gazdasági mechanizmusban az eddighez képest lényegesen növekednek. a budapesti tanácsok rendelkezésére álló fejlesztési alapnak például egyik leg-sajátosabb bevételi forrása a lakosság részéről fizetett községfejlesztési hozzájárulás. ennek mértékére jellemző, hogy a fővárosi tanács a múlt évben 135 millió, a kerületek pedig 145 millió forint összegű községfejlesztési alappal gazdálkodtak. ezt a hozzájárulást egyébként azok fizetik, akik általános jövedelemadó, vagy házasodó fizetésére is kötelezettek. a hozzájárulás tételében, - évi 50-300 forint összegben, - vagy százalékosan - a jövedelemadó 20 százalékában - kerül megállapításra.

községfejlesztési hozzájárulást a bérből és fizetésből élő budapestiek továbbra sem fizetnek. a kerületi tanácsoknak azonban lehetőségük lesz arra, hogy a kivetett községfejlesztési hozzájáruláson felül - a lakosság külön igényeinek kielégítésére - a kerület önként vállalkozó minden lakosától további hozzájárulást szedhetnek.

a kommunális adó a fejlesztési alap új bevételi forrása lesz. célja, hogy anyagilag elősegítse a helyi - főleg kommunális - fejlesztési feladatok megoldását. a kommunális adót valamennyi budapesti ipari, építőipari vállalat - beleszámítva a tervezőintézeteket is - fizetni köteles, továbbá a kereskedelmi ágazatba tartozó vállalatok, a kisipari és háziipari szövetkezetek, a földművelésszövetkezetek fizetik fejlesztési alapjukból. a kommunális adó alapja a munkabér, mértéke pedig általában 2 százalék. az adó arányát öt évenként állapítják meg és a befizetésre kötelezettek - gazdálkodásuk eredményétől függetlenül - félévenként fizetik.

a tanács mentesítést adhat, illetve csökkentheti a kommunális adót azoknál a vállalatoknál, amelyek egyéb tevékenységük során a főváros fejlesztéséhez jelentősen hozzájárulnak. például akkor kerülhet sor erre ha a vállalat saját erőből olyan kommunális - szociális, kulturális, sport - stb. - létesítményt valósít meg, amelyet nemcsak az illető vállalat dolgozói, hanem a lakosság szélesebb rétegei is igénybe vehetnek. /mti/

..-

- 3 -

104

bb 5. neruda-dráma európai ősbemutatója budapesten

i pr/tm-ju sr la

1968. január 9.

pablo neruda egyetlen színpadi művét műsorára tűzi a thália színház. a „joaquin murieta tündöklése és bukása„ című zenés költői játékot még csak chilében mutatták be, így a thália színház tartja majd számon a színháztörténet a verses dráma európai ősbemutatójának otthonául. a darabot pablo neruda, 1967 nyarán, ittjártakor hagyta kazimir károlynál, a thália színház főrendezőjénél. a költői játék fordítója somlyó györgy.
/mti/

--

bb 6. münnich ferenc 60 évvel ezelőtt írt versei - emléktáblával jelölik meg a forradalmár egykori tokaji lakóházát

b vid fm/tné-ju ká la

1968. január 9-.

a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosa, a közelmultban elhunyt dr. münnich ferenc gyermekéveit tokajban töltötte, majd ott is jogászodott gergely mihály ügyvédi irodájában. ma is sok barátja, harcostára és tisztelője él ezen a vidéken, akiknek kezdeményezésére - a helyi pártszervek segítségével - a tokaji muzeumbarátok és a község honismereti szakkörének tagjai összegyűjtik a münnich ferenc személyével kapcsolatos írásos és tárgyi emlékeket. megszólaltatják a régi harcostársakat és magndszalagon örökitik meg visszaemlékezéseiket.

a fiatal münnich ferencnek sok írása jelent meg a helyi újságban: a tokaj és vidéke című társadalmi és közgazdasági hetilapban. papp miklós tanárnak, a muzeum vezetőjének sikerült egy 1907 december 22-én megjelent lapszámot megszereznie, amelyben münnich ferencnek két verse „karácsony„ és „virágénekek„ címmel jelent meg.

a honismereti szakkör tagjai felkeresik a borsodi levéltárakat, azokat az iskolákat, ahol münnich ferenc gyermekkorában tanult és egykori barátait, hogy személyi emlékeket kutassanak fel. az összegyűjtött anyagból a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulójára kiállítást rendeznek a muzeumban, ahol bemutatják a magyar vörös hadsereg tokaji csatájáról fennmaradt fényképeket és más dokumentumokat is. a muzeumbarátok tagjai a község lakóinak segítségével az idén emléktáblával jelölik meg azt a bem utcai házat, ahol münnich ferenc fiatal korában élt. /mti/

--
-4-

Me

bb 8. műsoron a kamaszlelek - szanct tanit zsolnay hédi

i ol/tr-lm sr

1968. január 9.

az 1. kerületi tanács művelődési klubjában a „szót kérünk„ ifjúsági bemutató fórum mellett még e hónapban megalakítják a „színpadművészetek stúdiójá„-t is. az új kezdeményezés máris nagy érdeklődést váltott ki. célja olyan színvonalú előadók kiképzése, akik bátorsággal léphetnek művészi produkciókkal a nagyközönség elé. a stúdiónak három tagozata lesz. vezető tanár szécsi lajos.

az „ifjúsági irodalmi színpad„ a diákokat és kezdő versmondókat tömöríti, ennek megfelelően programja is fiatalos, a tagság korosztályának megfelelő érzelemvilágot árasztja magából. így például szó esik ebben a kamaszlelekről, s bemutatják fiatal költők verseit. a színpad csütörtökönként tartja foglalkozásait.

az „énekművészeti alkotócsoport„ az opera, a klasszikus dal, a szonon és a táncdal területén zenei előképzettséggel rendelkezők tagozata mindig szerdai napon tartja majd összejöveteleit. a komoly műfaj vezető tanáraboros attila karmester, a rádió zenei szerkesztője, a könnyű műfaj tanára zsolnay hédi. az „operaénekes jelöltek„ ugyancsak magasra állíthatják a mércét: nemcsak az ismert népszerű operaáriák előadásmódját sajátítják el, hanem olyan művek is szerepelnek a tagozat tervében, mint például a 14. és 15. századi olasz preklasszikusok, ravel dalok és a modern dalirodalom gyöngyszemei. zsolnay hédi a stúdió szolgálatába állította széleskörű külföldi kapcsolatainak gyümölcseit is: szinte naponta érkeznek számára a határon túlról új kották, s ezek közül többet is betanít majd növendékeinek.

a „színházművészeti műhely„ tagozat kisebb létszámmal működik majd, olyan jelöltekből válogatják ki a résztvevőket, akik már hivatásos művészekkel egy sorban „színházi nívón„ adják elő produkciójukat. különleges tantervükben külön műsorsorozat is szerepel. ez elsősorban az európa kiadó modern könyvtárának kötetin alapul: verseket, dramatizálásra alkalmas kisregényeket, rádiójátékokat állítanak színpadra. a „színházművészeti műhely„ keddi napokon tartja foglalkozásait, s az első előadást február 8-án rendezik az európa kiadó „hol van vietnam?„ című kötetének felhasználásával. ebben 90 amerikai költő versét fűzik egybe, ezekből a költeményekből ad a műsor válogatást. a második előadás programjában peter marshall „tombol a hold„ című műve szerepel.
/mti/

--
- 5 -

Me

bb 7. február 5-én és 6-án felvételi vizsga a külföldi egyetemekre jelentkezők számára

1 fe/j-lm sr

1968. január 9.

a fiatalok körében változatlanul nagy az érdeklődés a külföldi egyetemi ösztöndíjak iránt - mondották a művelődésügyi minisztérium illetékes osztályán. az ősszel meghirdetett pályázatra általában ötszörös a túljelentkezés, de az egyes szakokra - mint itthon is tapasztalható, az ugynevezett divatos szakmákra - ennél jóval nagyobb a jelentkezési arány. a csehszlovák, finn, lengyel, nok-beli, román és szovjet egyetemekre, főiskolákra kiírt 348 helyre csaknem 1600 fiatal pályázott. a teljes külföldi egyetemi képzésre jelentkezők - a választott szaknak megfelelően - február 5-én és 6-án felvételi vizsgát tesznek a hazai egyetemeken. az erről szóló értesítést a következő napokban kapják kézhez a pályázók. /mti/

--

bb 9. muflonokat fognak be a zempléni erdőben

a vid- kz/sk-lm ká

1968. január 9.

tíz-tizennégy élő muflont szállítanak a zempléni erdőből az ország más vidékeire és külföldre. az óvatos és rendkívül gyanakvó vadak befogása nagy hozzáértést és türelmet igényel. a fekete-hegy egyik szelcsendes, tölcséralaku káttanába több udvarból álló karámot építettek fel. a karámba legkedvesebb csemegéikkel feltöltött etetőkkel próbálják becsalogatni az állatokat. ha a muflon enged a csábitásnak, besétál a karámba, a magas leszen vigyázó erdész nyomban bezárja a kaput, s így a vad fogva marad. ez azonban eddig csak elképzelés. a muflonok ugyan felfedezték már a csemegéikkel töltött etetőket, körülsetálgatták a karámot, de a kapuján még egy sem tette be a lábát. az erdészek ezért újabb csel fogáshoz folyamodtak. a kaputól az etetőig pillangós takarmányt szórtak szét. /mti/

--

- 6 -

bb 10. boltfejlesztés rákoskeresztúron

1 hi/tr-ju sr la

1968. január 9.

elkészült a xvii. kerület ezévi kereskedelemfejlesztési terve. a közért vállalat a rákoscsabai ananász utcában új élelmiszerboltot épít; a szivárvány áruház vállalat kezelésében a pesti út 18 szám alatti olcsó áruk boltja nyílik meg; a kisállattenyésztő szakszövetkezetek új elárushelyet létesít a rákoskeresztúri piacon, továbbá előkészítés alatt áll a központi abc áruház tervezése. /mti/

--

bb 11. gázoló villamos-vezető - kétévi szabadságvesztés

1 bc/tr-ju sr la

1968. január 9.

széles józsef 36 éves villamosvezető vigyázatlanul vezetett egy 52-es jelzésű szerelvényt a xix. kerületi vöröshadserg utján az eötvös utcai kereszteződésnél, ahol egy 9 éves leány haladt át az uttesten. a vezető nem fékezett megfelelően, mert arra számított, hogy a gyermek még elhalad a villamos előtt és elütötte a leányt, aki az elszenvedett sérülések következtében másnap meghalt.

a fővárosi bíróság széles józsefet jogerősen kétévi szabadságvesztésre ítélte s két évre eltiltotta a villamosvezetői foglalkozástól. /mti/

--

-7-

bb. 12. a koraszüléskor szerepet játszik a dohányzás is

1 ms/tm/sr/gy/cz

1968. január 9.

Dr. Velkey László miskolci főorvos nemrég megvédett kandidátusi dolgozatának témáját a szülés előtti gyermekvédelem, a magzat méhen belüli fejlődésének problémáit választotta. Ezt a témaválasztást főleg az indokolja, hogy bár hazánk az utóbbi években a csecsemő halálozás csökkentésében igen öröndetes eredményt ért el - 40 ezrelék alatt van az egy éven aluli halálozás aránya - ennek ellenére távolról sincs még minden rendben az újszülöttek körül. A koraszülések száma 6-7 százalékról 10-11 százalékra emelkedett és a gyermekek 30 százaléka, sőt borsod megyében 40 százaléka születik az orvosi szempontból kívánatosnak tartott három kiló alatti, úgynevezett kis születési súlyal. A születési súly-átlagnak ez az utóbbi évtizedben bekövetkezett csökkenése - szemben az európai országok többségével - kétségtelenül kedvezőtlen jelenség. A születési súly ugyanis eléggé szoros összefüggésben áll az újszülött érettségével, a betegségekkel szemben tanúsított ellenálló képességével.

Velkey dr. 1962 óta 1 220 borsod megyei terhes nő adatait gyűjtötte össze válogatás nélkül különböző helyekről és foglalkozási körökből. Minden leendő anyával háromhavonként egyszer foglalkozott, egy alkalommal otthonukban is felkereste őket, hogy környezeti adataikról tájékozódják. A csecsemőket ugyancsak háromhavonként vizsgálta egy éves korukig. Összesen 7 247 alkalommal vizsgálta az anyákat, illetve gyermekeiket.

Azt találta, hogy az anya életkora és testméretei befolyásolják a magzat méhen belüli fejlődését, az újszülött testsúlyát és hosszát. A nyugodt körülmények között folytatótt, nem megerőltető munka nem hátrányos a terhesség viselésére, viszont az utolsó hetekben a pihenés mind a terhes, mind a magzat egészsége szempontjából előnyös. Ezért ajánlatos legalább négy héttel a szülés előtt kivenni a terhességi szabadságot.

/folyt. kőv./

se

9.10. 1968

- 8 -

bb. 12. / a koraszüléskor ... 1. folyt. / gy

A külföldi szakirodalommal egyezően állapította meg Velkey dr., hogy a dohányzó nőknek sokkal gyakrabban van koraszülött, illetőleg kis súlyú csecsemőjük. A nikotin hatásán kívül szerepet játszanak itt a dohányzással gyakran együtt jelentkező környezeti tényezők, például a rendezetlen, ideges életmód is zavarhatja a magzat fejlődését a terhes vérszegénysége is. Ezenkívül hátrányos lehet magas helyeken a légnyomás és az oxigén csökkenése, a levegő-szennyezettség, valamint kevés napi fény is.

Joggal hangsúlyozza Velkey dr., hogy a gyermekvédelem a fogamzókort kezdődik és napjaink terhesvédelme, a szülés előtti gondozás, az ehhez kapcsolódó állami intézkedések nem csupán az anya, hanem a születendő gyermek egészségét is védik /mti/

bb. 13. milyen volt miskolc a 16. században?

a vid-fm/tné/ká/gy/cz

1968. január 9.

A miskolci Herman Ottó Múzeum több mint ötven tervrajzzal gazdagította a városra vonatkozó helytörténeti gyűjteményt. Az országos Levéltárban végzett kutatások során olyan - eddig ismeretlen - tervrajzokra bukkantak, amelyeknek alapján szinte kornü pontossággal rekonstruálni lehet a tanácsház tértől a nemzeti színházig terjedő jelenlegi fő-utca 16.-17. századbeli elrendezését, valamint a sűtőkapu környékét.

Igen értékesek az egykori miskolci iparára vonatkozó dokumentumok. A múzeum birtokába került többek között az alsó- és felső király-malom tervrajza. Ezek a város első gabonaörlő üzemei voltak. A különböző iparágak elterjedésére utal az egyik tervrajz „selyemtenyésző-ház,, , valamint a másik tervrajz „bodnár-ház,, elnevezése. Az azonosítás alapján megállapították, hogy a mai selyemréten volt a selyemtenyésző ház, míg a bodnár-ház az akkor még jelentős avasi szőlőtermesztéssel állt összefüggésben.

A múzeum az egykori dokumentumok alapján elkészíti és kiállításra mutatja be a 16.-17. századbeli miskolci kornü makképet, valamint a jelenlegi városképet szemléltető modellt is /mti/

- 9 -

bb. 14. műszerek „figyelik,, a rakacai-tó jegét

a vid-kz/sk/ká/gy/cz

1968. január 9.

husz centi vastag jégpáncél borítja az ország legnagyobb hegyvidéki víztárolóját, a rakacai-tavat. a tó jégképződését az idén első alkalommal műszerek is figyelik. adataik szerint a jégképződés a hajnali órákban a legintenzívebb. a műszerek ugyanakkor ellenőrzik a tó vízgyűjtő területén lehullott hó mennyiségét, a hóréteg vastagságát és annak víztartalmát. az így nyert adatokból állapítják meg, hogy olvadás esetén mennyi csapadékvízre számíthatnak./mti/

bb. 16. százötven éves szövőszék

a vid-fm/tné/ká/gy/cz

1968. január 9.

a szombathelyi skanzen számára 150 éves szövőszéket vásárolt a savaria múzeum. a szövőszék 1817-ben készült és teljes felszerelése mintegy 70 darabból áll. a másfél évszázados munkaeszközt - amely még ma is üzemképes - skrapits vince szentpéterfalai tsz-tag műhelyfelszereléséből vásárolták./mti/

bb. 17. tévedtek a nemeskőcsagok

a vid-kz/sk/ká/gy/cz

1968. január 9.

dél-dunántul legnagyobb halastaván - a több mint 300 halas sumonyi tavon - érdekes madárcsoportot figyeltek meg. hat nemeskőcsag és tizennégy vörösgém „táborozott le,, őszszel, hogy itt teleljenek át. a lecsapolt tó fenekén visszamaradt kopolyák - kishalakkal teli vizes gödrök - bőséges táplálékkal szolgálták a madaraknak. az ornitológusok feltevése szerint ezek a költözőmadarak megérették, hogy hosszú őszre és rövid télre van kilátás, és ezért maradtak itt. az eddigi időjárás valóban igazolta a kőcsagok és a gémelek ösztönös megérzését. hiszen dél-baranyában mindeddig nem volt tartós és komoly hideg. most azonban fáznak a vakmerő vándormadarak: a hirtelen időjárásváltozás következtében ezen a déli fekvésű tájon is beköszöntött a zord tél. az ornitológusok kíváncsian várják, hogy a sumonyban telelő madárcsapat felszedi-e a sátorfáját és délebbre vonul, vagy pedig elszántan kitart tavaszig.

/mti/

de

- 10 -

9.10. 3huc

bb. 15. megkétszerezik a répcelaki szénsavtermelő vállalat kapacitását - autószipon-patronok műanyag-csomagolásban

i tz/gg/le/gy/la

1968. január 9.

az országos kőolaj- és gázipari tröszt az idén továbbfejlesztli Európában szinte páratlan természeti kincsünk, a répcelaki szénsav értékesítését. a belőle készülő cseppfolyós széndioxid és száraz jég iránt a kereslet állandóan növekszik, így már korábban szükségessé vált a répcelaki szénsavtermelő vállalat gyorsütemű fejlesztése. az elmúlt évben négy millió forintos beruházással új hűtőrendszert létesítettek, amely az évi kapacitást a korábbi 18-20 ezer tonnáról 30 000 tonnára növelte.

az idén folytatódik a rekonstrukció, így a kapacitás évi hatvan ezer tonnára nő, ami 50 millió doboz autószipon patron és 10 000 tonna szárazjég előállításához elegendő. a rekonstrukció üzemből már teljesen szagtalan, tökéletesen tiszta szárazjég kerül majd forgalomba. a rekonstrukció a tervek szerint 1970-re fejeződik be.

ugyancsak 1968-ban növelik a patronöltési kapacitást is, évi 250 millió patronra. ennyit igényel a kereskedelem a most következő egy-két évben. egyébként az autószipon patronokat a mostani kartondobozok helyett a közeljövőben műanyagfóliában hozzák forgalomba. ezzel itt is megjelenik az „eldobó,, csomagolás, mert a patroncserénél a műanyagfóliát nem kell visszaszolgáltatni, tehát a különböző színekben készülő műanyagdobozok csak egyetlen egyszer teszik meg az utat a gyártól a fogyasztóig./mti/

bb. 20. falusi fogorvosi hálózat vas megyében

vid-fm/tné/ká/gy/cz

1968. január 9.

falusi fogorvosi hálózatot építenek ki vas megyében. az általános orvosi körzetekhez hasonlóan az egymáshoz közeli községek kapnak közös rendelőt. eddig vasvár, kemenesmagasi, csepreg, körmend, jánosháza, csörötnek és hosszupereszteg községekben létesítettek körzeti fogorvosi rendelőket.

a tervek szerint az idén vépen és iváncon hoznak létre körzeti fogorvosi rendelőt./mti/

de

- 11 -

9.10. 3huc

bb. 18. sikeres volt a baranyai ipartelepítési akció - har-
mincmillió forint értékű árucikket gyártottak a falusi
kisüzemek

b vid-kz/sk/ká/gy/cz

1968. január 9.

a baranyai mesző, élve a gazdaságirányítási reform
lehetőségeivel, nagyarányú ipartelepítési akciót kezdeményezett
a falvakban. a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek saját
erejükből - a helyi nyersanyagokra és munkaerőre támaszkodva -
ipari kisüzemeket hoztak létre az elmúlt hónapokban.

tíz falusi kisüzem működik már, amelyek több mint 400 ember-
nek adnak télen-nyáron munkát. a múlt évben 30 millió forint
értékű különféle árucikket gyártottak, holott az üzemek többsége
csak tavasszal vagy nyáron kezdte meg a működését. a bolyi csil-
lagszóró-gyár 17 és 1/2 millió csillagszórót készített. a kom-
lói főliaüzem és a szentlőrinci vállfaüzem két nagy fővárosi ru-
hagyár teljes szükségletét fedezi. egyes falusi üzemek olyan
termékek gyártására rendezkedtek be, amelyek ma még hiánycikk-
nek számítanak, ófalun gyermekbutorok, mozgón előszobafalak,
ujpetrén függönykarnisok készülnek.

a már működő falusi üzemek sikere láttán a fogyasztási és
értékesítő szövetkezetek folytatják ipartelepítési akciójukat.
arra törekednek, hogy mindenütt, ahol csak mód van rá, élet-
rekelték a hajdani háziparokat. bolyban például nagy hagyó-
mánya van a gyapjufonásnak. ezért most fonalkészítő és szőnyeg-
szövő üzemet rendeznek be. az asszonyok részben központi üzem-
ben, részben otthonaikban - bedolgozóként - készítik majd
a gyapjutermekeket. kővágószőlőszőlőn falpari üzem kezd meg a
működését, egyelőre 40 dolgozóval. itt kamasz- és bakfis-butor-
rokat gyártanak majd./mtl/

..

9.08/e

- 12 -

se

bb. 19. új vízmű az ózdi kohászatban

vid-szf/tné/ká/gy/cz

1968. január 9.

az ózdi kohászati üzemekben az acélmű rekonstrukciója,
valamint a kohók átépítése révén megnövekedett acél- és vas-
termelés új vízműlétesítést tette szükségessé. hatvanöt-
millió forint költséggel óránként 3 600 köbméter teljesítő-
képes vízművet építettek. az új vízmű a sajátból nyert
tápvizet szivattyuk, meghajtó motorok, turbinák, derítő, va-
lamint hűtőtorony beiktatásával zárt vezetékszerben kering-
teti és juttatja el a felhasználó két nagyüzem berendezéseibe.

az új létesítményt átadták rendeltetésének./mtl/

..

bb. 21. kétezer kismalac naponta

vid-kz/sk/ká/gy/cz

1968. január 9.

békés megyében a termelőszövetkezetek sertéstelepein
ezekben a hetekben naponta több mint 2 000 kismalac lát nap-
világot. gondozóik nagy hozzáértéssel és rendkívül lelkiis-
meretesen ügyelnek az apró jószágokra. a legnagyobb és leg-
gazdagabb termelőszövetkezetekben - többek között az ujkí-
gyósi aranykalász és a kondorosi Lenin termelőszövetkezet-
ben - olajkályhával fűtenek a firtatókban. másutt infra-
vörös lámpákkal biztosítják a megfelelő hőmérsékletet./mtl/

..

bb. 23. kunhegyesi szivattyúk vietnamba

vid-kz/sk/ká/gy/cz

1968. január 9.

a technoimpex közvetítésével vietnami megrendelést kapott
a vízgépészeti vállalat kunhegyesi gyára. híres termékükből,
a csk-800-as szivattyúkból, készítenek két komplett uszóművet és
nyolc gépcsoportot. a vietnami mezőgazdasági üzemek valamennyit
öntözésre használják. a gyár szocialista brigádjai elhatározták,
hogy határidő előtt készítik el a szivattyúkat a test-
vári vietnami népnek./mtl/

..

se

- 13 -

bb. 22. tízmillió forintot jövedelmeztek a melléküzemágak a fejér megyei közös gazdaságoknak

b vid kz/sk/ká/il/cz

1968. január 9.

fejér megye közös gazdaságai a gazdaságirányítás új mechanizmusából adódó lehetőségeket kihasználva már az elmúlt évben széleskörűen fejlesztették melléküzemági tevékenységüket. főleg a szolgáltatásokat részesítették előnyben. háztartási gépek és mezőgazdasági kisgépek javítására például kereken tíz termelőszövetkezet rendezkedett be már a z elmúlt évben. többhelyütt nyitottak autó- és motorszervizt, fafűrésztelepet, építőipari társulás pedig három alakult a megyében. az utóbbiak nemcsak gazdasági, de lakóház-építkezéseket is vállaltak. a megye egyik legsikerültebb termelőszövetkezeti melléküzeme - a csóri gyümölcsfeldolgozó társulás - évente 150 000 - 200 000 palack málnát, üdítő italt és mintegy 300-400 mázsa fagyalt -alapanyagot készít, illetve ad piacra. sok közös gazdaság használja ki az ipari üzemekkel köthető kooperáció lehetőségét is. az előszállási szövetkezeti gazdák például a székesfehérvári videoton gyárnak készítenek műanyagcsomagoló dobozokat, havi 220 000 forint értékben. a pusztaszabolcsiak a varrógépgyárral kötötték szerződés anyacsavarok gyártására. a sárszentágotaiak is egy fővárosi üzemnek készítenek alkatrészeket. a pákozdi termelőszövetkezetben a velencei-tó környékének hagyományos mintáival szőnyeget készítenek. husz ügyes kezű asszonynak ad ez máris munkát. a melléküzemágak az elmúlt évben együttesen mintegy 10 millió forinttal gyarapították a fejér megyei termelőszövetkezetek bevételeit./mti/

bb. 25. debreceni csapágyak volkswagen autókban

a vid szf/tné/ká/il/cz

1968. január 9.

a magyar gördülőcsapágy művek az idén kiterjeszti exportpiacát. egyik új külföldi partnere a nyugatnémet volkswagen cég. az múlt évben kötött megállapodás alapján a debreceni gyár 1968-ban 720 000 csapágyat küld a volkswagen gyárnak. az első szállítmányt január 20-án indítják utnak. a debreceni csapágyakat a volkswagen gépkocsik hajtóművébe és sebességváltójába építik be. a magyar gördülőcsapágy művek az idén is több mint husz országba exportálja gyártmányait./mti/

--

- 14 -

9.18/e

de

bb. 24. több mint 700 lakással, szakközépiskolával gyarapodik 1968-ban zalaegerszeg

vid szf/tné/ká/il/cz

1968. január 9.

zalaegerszegen felkészültek az idei városfejlesztési tervek végrehajtására. egyebek között 743 lakást építenek a város területén. az idén épül fel többek között a város legnagyobb lakóháza egy 117 lakásos ötp. épület. a herszoni városrészen 100 helyes óvodát és 60 helyes bölcsődét, míg a belvárosi részen csemegeáruházat emelnek. fejlesztik a közműhálózatot, újabb utcákat kapcsolnak be a gázszolgáltatási rendszerbe, bővül a víz- és csatornahálózat.

a megyeszékhely több ipari üzeme és vállalata is nagy összegeket fordít beruházásokra, új műhelycsarnokok építésére. új telephelyek kialakítására. az ipari fejlesztés mintegy ezer új munkaadó foglalkoztatását teszi lehetővé./mti/

--

bb. 26. ezerszáz vagon makói hagyma exportra

a vid kz/sk/ká/il/cz

1968. január 9.

gazdag vöröshagyma-termést takarítottak be az ősszel a makói tájkerületben. azóta is tart a híres fűszernövény exportja és még most is nagy szállításokat bonyolítanak le. eddig hét nyugati állam iratkozott fel a megrendelők listájára: svédország, anglia, svájc, a német szövetségi köztársaság, olaszország, ausztria és hollandia. együttesen több mint 1100 vagonnal vásárolták. a legtöbb makói fűszernövényt az nsk-ban és angliában fogyasztják.

a nagyarányú export mellett belföldre is az igényeknek megfelelő mennyiségű - 1300 vagonnyi - vöröshagymát szállított a szövetkezetek csongrád megyei értékesítő központja. bács, békés és szolnok megye kivételével - ezek maguk is hagymatermelő vidékek - az ország minden más tájára eljutott a makói vöröshagyma. a feldolgozó iparnak összesen 900 vagonnal szállítottak részben a konzervek készítéséhez., részben szárításra. a szárított hagyma ugyancsak fontos és keresett exportcikk./mti/

--

- 15 -

9.25/e

de

bb. 27. diszkutak, vázák, virágtartók pécsi pirogranitból

a vid-szf/tné/ká/gy/cz

1968. január 9.

a pécsi porcelángyár több szimben és mintában előállított pirogranit kerámiája közismert diszítőanyag hazánkban. az utóbbi évtizedben tetemes mennyiségű pirogranit lapot szállított a gyár műemlékek helyreállításához és új épületek diszítésére. korábban a legtöbb rendelés a fővárosból érkezett, az utóbbi években viszont pécssett is nagy az érdeklődés a diszítőanyag iránt. az új egyetemi városrész épületeinek külső falát is pirogranittal burkolják. ebben az évben 6 000 négyzetmétert készítenek belőle. az idén bővítik a pirogranit választékot. az építőipar részére színes-mázás pirogranit lapokat állítanak elő lakások, középületek belső burkolására. tervbe vették továbbá, hogy a kitűnő tulajdonságú diszítő kerámiából parkokban, családi kertekben elhelyezhető szökőkutakat, szobrokat, nagyméretű kerámia vázákat, virágtartókat is készítenek. ezenkívül ismét gyártanak kerámiából kerti asztalokat, ülőkéket./mti/

.-.

bb. 28. nagyszabású árvízvédelmi munkák tolna megyében

vid-kz/sk/ká/gy/cz

1968. január 9.

tolna megyében - a duna báta-szekszárdi szakaszán - az idén befejeződnék az 1965-ös árvíz tapasztalatai alapján megkezdett nagyszabású töltéserősítések. a több mint 90 millió forintos beruházási költséggel végrehajtott árvízvédelmi munkák során összesen 1,8 millió köbméter földet mozgattak, illetve mozgattak meg.

a továbbiakban - 1980-ig - a bölcske-madocsa-dunakömlődi árvízvédelmi vonal töltésének erősítésére, magasztására kerül sor. ugyancsak a következő évek programjába tartozik a síó-torkolati árvíz kapu és hajószilip megépítése is. az árvíz kapu megépítése több célt szolgál: áradás esetén is biztonsággal rekeszti ki a duna vizét a síó-csatornából, kedvezően befolyásolja a balatoni vízkészlet-gazdálkodást, megjavítja a síó hajózási viszonyait, s öntözőtelepek kialakítását teszi lehetővé a csatorna mentén. a következő évek legnagyobb árvízvédelmi beruházásnak tekinthető munka az idén kezdődik és 1972-ben fejeződik be. beruházási költsége megközelíti a 230 millió forintot./mti/

.-.

9.30/e

- 16 -

se

bb. 29. félmillió dollárt takarít meg évente szovjet cellulózával a nyergesujfalui viscosagyár

vid-szf/tné/ká/gy/cz

1968. január 9.

a nyergesujfalui magyar viscosagyár nagymennyiségű cellulózt használ fel öt termékének a szövőipar számára készülő viscos rostnak és selyemnek, a szivacsnak, a celofán papírnak és a sok iparágban használt cmc vegyianyagnak az előállításához. a cellulózt korábban főként tőkés országokból szerezték be és ehhez évente mintegy félmillió dollárba volt szükség.

tavalyelőtt kezdték meg a próbákat szovjet cellulózzal. ennek nagy előnye, hogy tiszta cellulóz tartalma nagyobb, mint a nyugati országokból vásárolt nyersanyagé, így jobb anyagkihozatalt tudnak vele elérni. gondot okozott viszont, hogy hamutartalma több azokénál. a viscosagyártásnál pedig lényegesen tisztább nyersanyagra van szükség, mint például a papíriparban.

előbb kísérleti berendezéssel vizsgálták meg, hogyan tudnák a hamutartalmat csökkenteni. a szálképzést megelőző mind a tíz munkafázist külön-külön sorra vették. a tapasztalatokat aztán nagyüzemileg is kipróbálták. végül sikerült olyan technológiát kidolgozni, amellyel a szovjet cellulózból ugyanolyan minőségű terméket tudnak előállítani, mint a korábban vásárolt nyersanyagból.

a kedvező tapasztalatok alapján tavaly már kizárólag szovjet cellulózzal dolgoztak, s ezt használják az idén is. így nemcsak nagyszabású valutát takarítanak meg a népgazdaságnak, hanem előnyösen alakul önköltségük is. egy év alatt a két cellulóz közötti árkülönbözetből mintegy ötmillió forintot takarítottak meg, a jobb anyagkihozattal pedig további mintegy másfélmillió forintot nyertek./mti/

.-.

- 17 -

9.35/il

bb. 30. kedd délelőtti jelentések a hó elleni küzdelemről: minden főutvonal járható, 90 szórókocsi a budapesti utcákon, száz eldört számban jelentek meg a forgalomban az autóbuszok

8 hbjój/ie/gy/cz

1968. január 9.

kedden reggel 7 óra körül kisebb havazás kezdődött a fővárosban, másfél-két óra alatt félcentiméter hó hullott, s ez a vékony hólepel elég volt ahhoz, hogy sikossá váljanak az utak. a fővárosi köztisztasági hivatal a kora reggel kidolgozott terv szerint a délelőtti órákban munkagépeit a prizmába rakott hó szállítására akarta irányítani, ez a terv azonban felborult. reggel 7 órától kezdve egész délelőtt 90 automata szórógép hintette a szózott homokot az uttestekre, a sikosság csökkentésére. a délelőtti órákban a fővárosi köztisztasági hivatal hóekéi konvojokban már megjelentek a mellékutvonalakon is, s takarították az uttestet. mintegy 900 alkalmi hőmunkás is résztvett a munkálatokban.

az országutakon tovább folytatódott a küzdelem a hó ellen. némileg mérséklődött a szél és havazást is csak az ország néhány helyéről jelentettek. a keddre virradó éjjel az egész dunántúlon dolgoztak a nagy hómarógépek és a nagy teljesítményű hóekék. a kpm közúti főosztályának kedd délelőtti tájékoztatása szerint a főutvonalak az egész ország területén járhatók. győr-sopron, zala, somogy, fejér és főként veszprém és borsod megyében viszont sok összekötő- és bekötőút még mindig járhatatlan. az időjárás továbbra is szeszélyes, könnyen feltámadhat a szél, emiatt az utviszonyok is még mindig óráról-órára változhatnak.

a máv főmenetirányító szolgálata kedden délelőtt közölte: mindenütt közlekednek a vonatok, s a forgalom fenntartásában igen nagy szerepük van a nagy teljesítményű diesel-mozdonyoknak, amelyek sokkal kevésbé érzékenyek az időjárás viszontagságaira, mint a gőzmozdonyok. a pályafenntartási dolgozók folyamatosan takarítják a váltókat.

a budapesti közlekedési vállalatnak most már nemcsak a hó ellen kell küzdenie, hanem meg kell birkóznia a keményebb hideggel is. a mínusz 10-13 fokos hőmérséklet mellett a szabadban garázsírozó autóbuszok motorjait egész éjjel járatták, az úgynevezett fagybrigádok szünet nélkül dolgoztak az elfagyások megakadályozására. ennek köszönhető, hogy kedden üzemkezdtkor az autóbuszok az eldört számban megindultak. a főváros közlekedésében nem volt komolyabb fennakadás, kisebb késések azonban, elsősorban az autóbuszoknál, előfordultak./mti/

11.15/11

- 18 -

bb. 31. budapestre érkezett a szovjetunió népi ellenőrzésének küldöttsége

k ol/lk/sr/11/cz

1968. január 9.

p.v. kovanov, a szovjetunió népi ellenőrzési bizottsága elnökének vezetésével hétfőn a késő esti órákban érkezett meg budapestre a szovjetunió népi ellenőrzési bizottságának küldöttsége. tagjai: p.v. voronyin, a moldvai szszk népi ellenőrzési bizottságának elnöke és v.a. nyeopihanov, a leningrádi területi nebelnök.

a küldöttséget a keleti pályaudvaron dr. dabronaki gyula elnök vezetésével a kneb elnökségének tagjai és a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa fogadta. ott volt az érkezésnél f.j. tyitov, a szovjetunió magyarországi nagykövete is.

a küldöttség a kneb meghívására nyolc napig tartózkodik hazánkban, tanulmányozza a népi ellenőrzés munkáját, az intézmény működését, s itt tartózkodása során üzemeket, városokat látogatnak meg, s a két ellenőrzési bizottság kicseréli tapasztalatait /mti/

--

bb. 32. a főváros moszkvai vendégeinek látogatásai

t hi/gg/sr/11/cz

1968. január 9.

a szovjet főváros küldöttsége, amely v.f. promiszlovnak, az szkp központi bizottsága tagjának, a moszkvai városi tanács végrehajtó bizottsága elnökének vezetésével budapesten tartózkodik, kedden délelőtt a magyar főváros nevezetességével ismerkedett. a vendégek bartos istvánnak, a fővárosi tanács vb elnökhelyettesének társaságában megtekintették az emke-aluljárót, ellátogattak a népstadionba és megszemléltek az ottani sportlétesítményeket, jártak a hősök terén, a citadellán s felkeresték a főváros más nevezetesebb helyeit.

/folyt.köv./

bb. 33. elfogták a betörőt

j/sr/11/cz

1968. január 9.

hoffmann józsef 19 éves foglalkozás nélküli, büntetett előéletű budapesti lakos a múlt hét végén betört h.istvánné 28 éves műszaki rajzoló néphadsereg utcai lakásába, és onnan különböző értékeket vitt el mintegy 50 000 forint értékben. két nappal később a rendőrség elfogta a betörőt, aki hasonló bűncselekmények miatt már többször volt büntetve. hoffmann a bűncselekmény elkövetését beismerte és az elrabolt érték nagy részét a házkutatásnál megtalálták. a rendőrség hoffmann józsefet őrizetbe vette, s ügyében a vizsgálatot folytatja./mti/

--

11.55/11

- 19 -

bb. 34. Jegenyesorok helyett színes ligetek az utak, vasutak mentén - zöldövezet a nagyobb vidéki városok körül

1 cs/j 1e/1L/cz

1968. január 9.

évente 3000-4000 hektárnyi, többnyire mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területet fásítanak az állami erdőgazdaságok irányításával, segítségével a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok és a vízügyi szervek. ennek az erdőnkivüli fásításnak különösen nagy szerepe van a termőtalaj védelmében és az egyes tájak mikroklímájának javításában. az elmúlt évben - a fagyos havas idő beálltáig - több mint 4100 hektárt ültettek be facsemetéikkel és suhángokkal.

hasonlóan nagy jelentőségű fásítást végeztek 1967-ben - a közlekedési és postaügyi minisztérium javaslatai alapján - a fontosabb közúti autópályák mentén. a hagyományos jegenyesorok vagy egyéb sorfák helyett a tájba jól illeszkedő ligeteket: cserjékből és különböző jellegű fafajokból többszintes, jó színhatású növénycsoportokat telepítenek. a főútvonalak mentén tavasztól december végéig 240 hektárnyi területet fásítottak így. a vasúti töltések két oldalán - hasonló elvek szerint - további 70 hektárnyi területet fásítottak. az ideai előirányzatok ennél is nagyobbak.

az állami erdőgazdaságok erdőnkivüli fásítási akciói között kiemelten szerepel a nagyobb ipari központok, vidéki városok körüli zöldövezetek megtervezése, illetve kialakítása. az elmúlt év végére 300 hektárnyi új fásítással befejezték a salgótarjáni zöldövezet telepítését. hasonló zöldövezetet létesítenek a közeljövőben győr, pécs és szombathely körül is. a tavaly már megkezdett telepítéseket ez év tavaszán nagy erővel folytatják. a tervezés stádiumában van jelenleg a kalocsa környéki szelidi-tó partvidékének fásítása. viszont az ideai tavaszhoz hozzáfognak a karcag, kisujszállás, nagykovács és kiskunhalas körül tervezett, közegészségügyi és üdülési szempontból is fontos zöldövezetek kialakításához./mti/

12.25/1L

- 20 -

bb. 35. időjárásjelentés

1/gy/

1968. január 9.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délután:

hideg marad az idő,

nyugat-európa kivételével kontinensünkön az évszakhoz képest hideg az időjárás. a leghidegebb terület a szovjetunió európai része. moszkvában kedden hajnalban mínusz 24, leningrádban mínusz 26 fokot mértek. a fekete-tenger vidékén erősen havazott, főbb helyről hófúvásokat jelentettek. a brit-szigeteken és franciaországban az enyhe, óceáni, paradus levegő újabb hulláma, helyenként viharos erejű északnyugati széllel, sokfelé esőt, havasesőt okozott.

házánkban hétfőn felhőátvonulások voltak. a helyenként viharos erejű északnyugati szél elsősorban a dunántul északnyugati felén hófúvásokat okozott. ennek következtében az említett területeken a reggeli mérések szerint 50-100 centiméteres hótorlaszok keletkeztek. a hőmérséklet napközben szeszélyes eloszlásban mínusz 1-8 fok között alakult ki. az éjszaka folyamán a nyugati megyékben ismét többfelé havazott, de a hó csapadékmennyisége általában nem haladta meg a 3 millimétert. kedden hajnalban mínusz 9-15, északkeleten mínusz 16-24 fokig hűlt le a levegő. délelőtt változóan felhős, hideg volt az idő, csak egy-két helyen havazott. a dunántulon és északnyugaton általában 15-25 centiméter között váltakozott a hóréteg vastagsága.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke mínusz 6,0 fok volt, 5,4 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 7 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, alig változik.

várható időjárás szerda estig: fokozatosan növekvő felhőzet, kedden néhány helyen, szerdán többfelé havazás. néhány helyen reggeli ködképződés. a helyenként még erős északnyugati szél tovább mérséklődik, majd szerdán délnyugati-nyugati irányból ismét megerősödik. helyenként hófúvás. nyugat felől enyhülés, de még hideg marad az idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 10-15 fok között, a szélvédett, derült helyeken mínusz 20 fok körül. legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán mínusz 1-6, az erősebben ködös helyeken mínusz 10 fok közelében.

a duna vízállása 200 centiméter./mti/

13.10/gy

- 21 -

bb. 37. magyar találmány a beltengerek szondázására - külföldi vállalatok is megvásárolták a hidropot

b vid/szf/sk/ká/il/cz

1968. január 9.

a dorogi szénmedencében évek óta sikerrel alkalmazzák az úgynevezett víz alatti homokkitermelő berendezést. az új módszerű uszó üzem a víznívó alatt fekvő homokrétegeket szabadítja fel és termeli ki. az uszó hajótestből kinyúló fejtőgépek nagyerejű vizsugárral fellazítják a mélyen fekvő homokrétegeket és csövekön, illetve szalagokon juttatják a tó partjára. az egész „homokgyárat”, egyetlen hajótestben helyezték el. a berendezést kezelőasztalról irányítják.

az új módszer kiválóan alkalmas más mélyenfekvő anyagok, így kavics kitermelésére is. ilyen berendezéssel dolgoznak a nyékládházi homokbányában, s nemrégiben a fehérvárcsurgói kvarchomok bánya részére is elkészítette a hidrop elnevezésű hajótestet a dorogi bányagépgyár.

a magyar találmány iránt külföldön is nagy az érdeklődés. a hajótest makettje számos világkiállítást megjárta. bemutatták görögországban, a szovjetunióban, angliában és az ndk-ban is. lengyelországba már szállított a magyar ipar ilyen berendezést, s most csehszlovákia is megrendelte. a dorogi bányagépgyárban rövidesen megkezdik a bratislava melletti kavicsbánya részére a hidrop gyártását. tárgyalnak a berendezés eladásáról franciaországgal és jugoszláviával is.

alkalmas a berendezés kikötők tisztítására, tengerfenék vizsgálataira is. egy angol cég a találmány licencét vette meg. az uszó hajótestekkel a beltengerek szondázását, a fenéken található anyagok felszínre hozását tervezik./mti/

-. -

bb. 36. évről évre csökken a tbc-s megbetegedések száma heves megyében

vid fm/sk/ká/il/cz

1968. január .

heves megye valamennyi tbc-gondozó intézetében megteremtették a betegek vizsgálatának és korszerű gyógykezelésének feltételeit, - állapították meg a megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén, amelyen a tbc elleni küzdelem helyzetéről és a további feladatokról tárgyaltak.

/folyt.köv./
13.15/11

- 22 -

bb. 36. / évről évre ... 1. folyt/ 11

az egészségügyi osztály jelentése szerint 1967-ben - az előző évekhez hasonlóan - tovább csökkent a tbc-s megbetegedések száma és az eredményes gyógyító munka következtében lényegesen kevesebb beteg szerepel a nyilvántartásban. tovább javult és korszerűbbé vált a beteg kivizsgálása és gyógykezelése. a megelőző intézkedések, védőoltások visszaszorították a megbetegedések számát, a gyermek-megbetegedések száma pedig minimálisra csökkent./mti/

-. -

bb. 39. új gyártmányok a műszeripari művekben

a vid szf/sk/ká/il/cz

1968. január 9.

az esztergomi labor műszeripari művek áruválasztékának bővítése során olyan röntgen kocsit gyárt sorozatban a szovjetunióknak, amely bármilyen viszonytárságos tereppel megbirkózik. éppen olyan biztonságosan közlekedik 30 fokos lejtőn, mint másfél méteres vízben, a sztyeppén vagy mocsaras területen. így a legnehezebben megközelíthető hegyvidékek lakóit bekapcsolhatja a tüdőszűrő vizsgálatokba. a helyszínen készült felvételeket a kocsi laboratóriumában hívják elő.

az állattenyésztés hozamának a növelését mozdítják majd elő azok a germicid lámpák, amelyekre máris sok megrendelés futott be. az ultraviola sugárzású lámpa alatt nevelt állatok - a dászentsz-miklósi állami gazdaság kísérletei szerint - sokkal gyorsabban, erőteljesebben fejlődnek, kisebb az elhullási százalékuk. a mezőgazdaságnak nyújt segítséget a gyár másik új gyártmánya, a tranzisztoros talajjó megmérő készülék is, amely támpontot ad a legmegfelelőbb művelési ág, a legcélszerűbb talajjavítási módszer kiválasztásához./mti/

-. -

bb. 38. új autószerelviz miskolcon és egerben - bővítik a gyöngyösi javító állomást

a vid szf/sk/ká/il/cz

1968. január 9.

a miskolci 16-os autójavító vállalat hatvantól satoraljai helyig két megyében látja el a személy- és tehergépkocsik, traktorok és különleges járművek karbantartását.

/folyt.köv./

- 23 -

13.20/11

all

bb. 38. / új autószerelviz ... 1 folyt/ 11

Évente átlag 35 000 közúti jármű „fut át”, javítóműhelyein. A mezőgazdaság gépesítése, nem különben pedig a mátra és a Bükk hegység, valamint a csehszlovák határ mentén kialakult nagyobb idegenforgalom miatt azonban a jelenlegi berendezésekkel a megrendeléseknek már csak 65 százalékát tudja teljesíteni ezért a miskolci központi telepet mintegy 20 millió forintos költséggel rekonstruálják. a felújított telepen a javítási kapacitás megkétszereződik.

a mátra kapujában, gyöngyösön is kicsinek bizonyult a néhány éve átadott szervizállomás, ezért megkezdtek bővítést. a bővítés után áttérnek a kétműszakos javításra, s a jelenlegi 11 000 gépkocsi helyett 20 ezret tudnak majd karbantartani. a megnagyobbított üzem a nyári idegenforgalmi időnyire elkészül.

új szervizállomás építését kezdik meg az idén miskolc határában, a budapesti főútvonal mellett. a mintegy 15 millió forintos beruházással készülő új üzemből a kéttonnás tehergépkocsikig valamennyi típusú gépjármű szervizét el tudják látni a csaknem 200 szerelőt foglalkoztató üzemből évente mintegy 35 000 gépkocsit javíthatnak.

új üzem építését kezdik meg az idén egerben is. a bükk hegység kirándulóhelyeihez vezető főútvonal mentén létesült az új szervizállomás, vevőszolgálat, műszeres ellenőrző részleggel. az új üzem 1969-ben kezd meg működését. évente 20 000 gépkocsi fogadására és javítására lesz alkalmas. /mti/

--

14.45/11

1638

kl

- 24 -

bb 40. felújították a kiskundorozsmai szélmalmot

a vid fm/qné-ju ká cz

1968. január 9.

kiskundorozsmán befejezték a dél-alföld egyik legrégebbi ipari műemléke, az 1821-ben épült szélmalom renoválását. az idő vasfogától megtépzott vályogfalakat a helyi józsef attila termelőszövetkezet építő-brigádja állította helyre. a hatalmas szélvitorlák közül kettőt ujonnan készítettek el.

a műemlékvédelmi felügyelőség anyagi támogatásával kapott új köntöst az ősi malom, amely az országwide ismert dan-kó nótával vált híressé - a szakemberek - vaskos formája alapján - mint a népi építészeti egyik tipikus darabját tartják nyilván. teljesen ép, fából készült, többemeletes belső szerkezete szintén egyedülálló emlék.

a községi tanács a tervek szerint tavasszal rendbehozatja a malom környékét. /mti/

--

bb 42. kétszáznegyven millió forint a borsodi ércelőkészítőmű részleges befejezésére - júliusban próbaüzem két ércdarabosító szalagon

a vid szf/tné-ju cz

1968. január 9.

a borsodi ércelőkészítőmű építésének részleges befejezését magában foglaló ideai munkálatokra 240 millió forintot irányoztak elő. ez az összeg elegendő lesz ahhoz, hogy az új üzem két darabosító szalaggal az év második felében, előreláthatólag júliusban megkezdhesse próbaüzemelését, majd folyamatos termelőmunkáját. a nagyszabású kohászati beruházáson egész télen dolgoznak. jelenleg körülbelül 800 építő, illetve szerelő tevékenykedik a munkák kivitelezésén.

az új, modern kohóipari üzem nagymértékben hozzájárul majd a nyersvas önköltségének csökkentéséhez, a megfelelően előkészített betétanyag révén a diósgyőri és ózdi nagyolvasztók kapacitásának tökéletesebb kihasználásához, végső fokon a nyersvastermelés számottevő növeléséhez. /mti/

--

15.15/Lm

1638

kl

- 25 -

bb 41. csalásért, lopásért két évi szabadságvesztés

vid-fm/tné-lm ká

1968. január 10.

molnár andrás 25 éves - többszörösen büntetett előéletű - miskolci alkalmi munkás a múlt évben négy őrizetlenül hagyott kerékpárt tulajdonított el, s azokat a miskolci piacon eladta. megkárosította az egyik miskolci gimnáziumot is. az eladásra szánt, használt tornaszőnyeket vitte el lovaskocsin, hogy azokat majd értékesíti. zálogul a fuvaros személyi igazolványát hagyta az iskolában, míg a pénzzel vissza nem jön. a szőnyegekért kapott pénzt azonban megtartotta magának, illetve itálra költötte.

a miskolci járásbíróóság csalásért és többrendbeli lopásért molnár andrást jogerősen két évi szabadságvesztésre ítélte, és három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. /mti/

bb 43. hómaróval szabadítottak ki egy kenyérszállítmányt a másfélméteres hófalban - áramszünet 16 balatonparti községben

a vid-szf/tné-lm ká

1968. január 10.

a behavazott veszprém megye területén 13 hómaró és 26 hóeke járja az utakat éjjel-nappal. az óránként 60-80 kilométeres sebességű szél okozta állandó hófúvásban mégis sok helyen elakadnak a járművek. a kedre virradó éjszaka a veszprém - balatonalmádi útvonalon képtelen volt folytatni útját egy kenyéret szállító gépkocsi, noha előzőleg már háromszor felszabadította az utat a hóeke. a másfélméter magas hófalban rekedt gépkocsit, amelynek szállítmányát már nagyon várták az egyik környékbeli faluban, egy unimag hómaró mentette ki. veszprém és nagyvázsöny között három autóbusz akadt el a hómarók által „kigyalt”, hófal környékén. az autóbuszok utasai nemesvámos községben huzódtak meg, amíg megérkezett a mentő autóbusz.

a viharos időjárás sok gondot okoz az északdunántúli áramszolgáltató vállalatnak. balatonakarattyán megsérült a trafóállomás és 48 órán át szünetel a környék áramellátása. tizenhat község fél napon át áramszolgáltatás nélkül maradt a veszprém-aszófi 20 kilovoltos távvezeték környékén, egy szigetelő rendszer sérült meg. a hibaelhárító brigád terepjáró gépkocsin érkezett a helyszínre és kijavította a hibát. a vonalszakadásokat az egész megye területén urh-val irányított szerelő csoportok javítják ki. /mti/

16.30/Lm

16.30

- 26 -

bb 44. megjelentek a lovaspostások, jégen dolgoznak a nádvágók, „nyárias meleg”, a primőrházakban

a vid kz/sk-ju ká cz

1968. január 9.

a középtiszta vidékén is kemény a tél, a hőmérséklet higanyszála gyakran süllyed a mínusz tíz fok alá. a nagykunságban megjelentek a lovaspostások, a távoli tanyákra négylábu „járműveikkel”, viszik a küldeményeket. előkerültek a fészérből a fából faragott csilingelő szánok is, s ahol a hóréteg vastagsága megfelelő, a hagyományos téli eszközzel bonyolítják le a szállításokat. a tiszai holtágak környéke ezekben a napokban a nádvágók birodalma. a vastagra fagyott jégpáncélról aratják a nádat, naponta 5000-6000 kéve nád kerül „terítékre”, a kiskörei vízlépcső környékén több mint 10 motoros brigád ritkítja a hullámterí erdőt, amelynek helyét a hatalmas víztároló foglalja majd el. cserkeszőllőn, turkevén, berekfürdőn, tiszaozsón „dírektre”, kapcsolnak a primőrkertészetek üvegházaihoz. a természetes melegvízzel fűtött üvegházakban természetrelő nyárias az időjárás. zöldell a fejjessaláta, érik a karalábé, paprika. a vizgazsának indult a paradicsom. /mti/

vágják

bb 45. társadalmi összefogás nyiregyházán az alkoholizmus leküzdésére

a vid fm/tné-ju ká cz

1968. január 9.

tizennégy év alatt több mint kétszeresére emelkedett a tömény alkohol fogyasztása nyiregyházán - állapította meg a városi tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén. a fogyasztás emelkedésével párhuzamosan nőtt az idült alkoholisták száma. bár ez a lakosságnak csak 1.5-2 százalékát érinti közvetlenül, hatása azonban - a családokat tekintve - jóval nagyobb. bár az utóbbi időben emelkedett a kezelésben részesülők száma, - 1966-ban 26, 1967-ben 93 személyre terjedt ki, - de az eredmény nem kielégítő, mert sok közöttük a visszaeső. ennek oka elsősorban az, hogy az utógondozási munka nem megfelelő.

a végrehajtó bizottság felhívással fordult az üzemek, vállalatok, intézmények gazdasági és szakszervezeti vezetőihez: nyújtsanak az eddiginél nagyobb segítséget az egészségügyi intézményeknek az utógondozáshoz és a megelőzéshez. kísérik figyelemmel dolgozóik magatartását, jó szóval, felvilágosítással akadályozzák meg, hogy újabb emberek jussanak az idült alkoholisták sorsára és támogassák azokat, akik meg akarnak szabadulni e káros szenvedélytől. /mti/

15.40/Lm

16.30

- 27 -

bb 51. a koreai népi demokratikus köztársaság államférfiainak
köszönő távirata magyar államférfiakhoz

j-lm sr

1968. január 10.

Kim Ir-szen, a koreai népi demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnöke, Coj Jen-gen, a legfelsőbb népi gyűlés elnökségének elnöke és Pek Nam-un, a legfelsőbb népi gyűlés elnöke az újjáválasztásuk, illetve megválasztásuk alkalmából kifejezett jókívánságokért táviratban mondott köszönetet Losonczipálnak, a népköztársaság elnöki tanácsa elnökének, Fock Jen-dnek, a kormány elnökének és Kállai Gyulának, az országgyűlés elnökének. /mtl/

--

bb 52. időjárás frontok, a közérzet és érzékenység - melegbetörésnél ne igyunk sok kávé, hideg-frontban különösen veszélyes az alkohol

i cs/tm-lm 1e

1968. január 10.

december legvége és január első hete rendkívül gyors ütemben váltogatta az ellentétes természetű légtömegeket a kárpát-medence felett: csaknem minden napra jutott egy-egy erősebb frontbetörés. a változások nyomán sokan panaszkodtak rossz közérzetre, fejfájásra, idegességre, vagy éppen reumatikus fájdalmakra.

több évtizedes orvosmeteorológiai megfigyelések során kimutatták: melyek azok a levegőfajták, amelyekre az emberi szervezet legerőteljesebben reagál. kiderült például, hogy az egyes frontok hatása nagy mértékben függ az érkező légtömegek származásától, elektromos töltésétől, vegytartamától, illetve szennyezettségétől. ugyancsak fokozza a hatást a hideg-meleg frontok éles hőmérsékleti különbsége, a légcseré intenzitása, stb. a különböző meteorológiai helyzetek, illetve időjárás változások nem mindenkire hatnak egyformán. a hatás az egyes emberek úgynevezett reakció-típusától, illetve egészségi állapotától is függ. sőt, vannak olyan légköri tényezők, amelyek egyesekre hátrányosan, másokra viszont előnyösen hatnak. kimutatták például, hogy a kontinentális eredetű hideg légtömegek betörése fokozza a görcs-hajlamot, különösen a koszorúér-szűkületben szenvedők közérzete romlik nagy mértékben. viszont a pajzsmirigy túltengésben szenvedőknek a kontinentális hidegfront érkezése megkönnyebbülést hoz. általános jelenség, hogy a nagyarányú és hirtelen változások minden beteg szervezetre előnytelenül hatnak, ugyanis a beteg szervezet alkalmazkodó képessége általában gyenge.

/folyt.köv./

16.30/lm

- 28 -

86 55/

bb 52. / időjárás... 1. folyt. /-ju

nem minden hatékony meteorológiai változás észlelhető közvetlenül. vannak a légkör magasabb rétegeiben olyan változások is, amelyek például nem járnak légcserével, mégis erős biológiai hatásuk. az utóbbi 8-10 napos időszakban ilyenek is voltak. konkrét vizsgálatok alapján kiderült az is, hogy a nyílt és a rejtett időjárás folyamatok egyaránt erősen befolyásolják az üzemi és közlekedési balesetek számát, mert az idegreflexek meglassulnak, vagy éppen kapkodókká válnak. hasonlóan erőssé válik a frontbetörések a különböző járványok kirobbanására, illetve felújulására. az 1953 decemberi - 1954 januári nagy influenzajárvány alkalmával a hidegfrontokat követő erős melegfrontbetörések a friss megbetegedések számát ugrásszerűen megnövelték: néhány napon belül az esetek száma 3-4 szeresére nőtt.

néhány gyakorlati tanács a frontos időjárás helyzetekre: mindenekelőtt fontos, hogy a betegek a kezelésükre előírt gyógyszereket fokozott gondosággal szedjék, az orvosi előírásokat pontosan tartásuk meg. de az egészségeseknek is ajánlatos, hogy a közlekedésben és a balesetveszélyes munkahelyeken fokozott óvatossággal tartásuk meg a balesetelhárítási előírásokat. melegfront érkezésekor rendkívül előnytelen a sok kávéfogyasztás, hidegfront esetében pedig különösen az alkoholfogyasztás veszélyes, mivel sokkal erősebben hat az idegrendszerre, mint akár melegfront melegfront esetén, vagy „normális”, időjárás viszonyok között. legújabb pszichológiai tesztek alapján kutatják az egyes emberek szervezeti, alkati típusokba tartozását, ezek a kísérletek eligazítást adnak arra, hogy milyen alkatu emberek érzékenyebbek a hidegre, illetve meleg frontok biológiai hatására. a biometeorológiai kutatások egyébként a kórházakban sorra kerülő műtétek előkészítésénél is meghatározó lehetnek: kutatják, hogy milyen alkatu, milyen reakció-típusba tartó betegek milyen meteorológiai helyzetekben bocsáthatók előnyösen műtetre. /mtl/

ü
16.35/lm

16 55/

He

--
-28-

bb 47. a nagy hidegben is naponta hat-hét lakást szerelnek össze kelenföldön a házgyári panelekből

1 sb/lk-lm 1e

1968. január 9.

a nagy hidegben is változatlan erővel dolgoznak kelenföldön a 43-as építőipari vállalat munkásai. nem éltek a fagy-szabadság nyújtotta lehetőségekkel, mintegy ezren dolgoznak az építkezésen. a házgyári nagy falpanelek szerelői különleges melegítő felszereléssel védik a szerkezetek illesztési hézagai-ba öntött betont a hidegtől. a függőleges hézagok kitöltő-anyagának melegítésére a falba épített betonvasat használják fel. áramot vezetnek ebbe a vasszalba, amely az elektromos energia hatására - mint valami izzó szál - átmelegszik és fűti, érleli a betont. a padozat vízszintes hézagaiba töltött betont pedig infrahősugárzóval melegítik. korábban az építők mínusz 2-3 foknál erősebb hidegben nem betonoztak, de a különleges felsze-relés segítségével mínusz 10 fokos hidegben is akadálytalanul dolgoznak, s jelenleg naponta 6-7 lakás 150-190 falpanelét sze-relik össze.

a tető alá került épületek egy részében már bekapcsolták a távfűtést, néhány házban pedig átmenetileg gázkályhával melegítik a helyiségeket. a kelenföldi új városrész építői február végén - március elején adják át az első idej házat 289 lakással. a vállalat dolgozói egyébként most mintegy ezer lakást építenek a fővárosban, s úgy számítják, hogy az év végéig a tavalyinál jóval többet, csaknem négyezer új otthont adnak át./mti/

--

bb 49. mezőgazdasági szakfilmbemutatót rendeznek a technika házában

1 cs/j-lm 1e

1968. január 9.

szerdán fél 9 órai kezdettel budapesten, a technika házá-ban rendezik meg a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium irányításával 1967-ben készített mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti szakfilmek bemutatóját. a vetítésre kerülő 25 film a legújabb növény termesztési állattartási módszereket, a kor-szerű technológiai eljárásokat, a növényvédelmi, baleset-elhári-tási tapasztalatokat tükrözi. a szakfilm-ujdonságoknak a termelő-üzemekon kívül a tudományos intézményekben, valamint a szakokta-tásban és az ismeretterjesztésben is jó hasznát veszik. a bemu-tatót a közönség díjtalanul tekintheti meg./mti/

--

-30-

ME 17.15L

bb 32. / a főváros moszkvai... 1. folyt. /-ju

délután a vendégek kelemen lajosnak, a fővárosi tanács vb-elnökhelyettesének társaságában az épülő kelenföldi lakó-telepre látogattak el. itt bondor józsef építésügyi és városfej-lesztési miniszterhelyettes, dr. koltsai benő, a főbér igazgató-ja és kisvári jános, a 43. sz. állami építőipari vállalat vezér-igazgatója üdvözölte a küldöttség tagjait. bemutatták nekik bu-dapest kialakuló új városrészét, ahol ez ideig több mint 2000 család költözött új otthonába, s a tervek szerint 1970 végéig összesen mintegy 8000 lakást emelnek. a vendégek megtekintették az eddig elkészült járulékos létesítményeket, az abc-áruházat, a szolgáltatóipari épületet, az új iskolákat, óvodákat és bölcső-déket./mti/

--

bb 53. fabinyi endre,

tr-ju sr la

1968. január 9.

a munkásörtség pest megyei parancsnokhelyettese 42 éves korában váratlanul elhunyt. a munkásörtség saját halottjának tekinti, hamvasztás előtti bucsuztatása január 11-én délután 1/4 3 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

--

bb 54. a dubnai egyesített atomkutató intézet

k tz/tm-ju 1e la

1968. január 9.

tudományos tanácsának ülésére magyar küldöttség utazott a szov-jetunióba. a küldöttség tagjai: jánossy lajos, a magyar tudomá-nyos akadémia alelnöke, kónya albert, az akadémia főtitkárhelyette-se, páll lénárd levelezőtag és fenyves ervin egyetemi tanár./mti/

--

16.50/ju

-31-

ME 17.15L

bb 46. itthon is forgalomba hozzák a nagyképernyős tranzisztoros tévé készülékeket - hiánycikk a delta-lux - előkészületek a színes tévé gyártására - az orion gyár sajtótájékoztatója

t sl/gg-ju 1e cz

1968. január 9.

várkonyi györgy, az orion gyár kereskedelmi igazgatója kedden tájékoztatta az újságírókat a vállalat munkájáról, idei terveiről.

elmondotta, hogy fő gyártmányuk - termelésüknek háromnegyede - továbbra is a televízió, amely itthon és külföldön egyaránt népszerű. tévékészülékeiket a szocialista országokon kívül 11 kapitalista ország is vásárolja, legújabb piacuk dánia, görögország és spanyolország. jelentős exportjuk ellenére most már az itthoni szükségleteket is ki tudják elégíteni, pillanatnyilag csupán az at 1550-es delta lux a hiánycikk. az árszálítási hatásaként a kereslet valamennyi típus iránt lényegesen megnövekedett, erre fel is készültek, jelenleg 8-9 ezer orion televízió van a boltokban. az idén szükség esetén a tavalyinál 15 százalékkal több - összesen 65-70 ezer - készüléket tudnak szállítani a belkereskedelemnek.

ebben az évben összesen hétféle orion televízió között válogathatnak a vásárlók. továbbra is kapható a delta, nagyobb mennyiségben hozzák forgalomba a delta luxot, továbbá az 1651-es típusu televíziót, amely a nyugati és a keleti országok adásainak vételére egyaránt alkalmas. az említettekén kívül négy olyan készüléktípus is forgalomba kerül, amelyeknél az elektroncsöveket részben már tranzisztorok helyettesítik. ezeknek közös tulajdonságuk, hogy üzembiztosak, jóval kevesebbszer szorulnak javításra. közülük a 751-es tokaj nevű készüléket már megismerte a hazai közönség, a 759-es orittát azonban eddig csak exportra gyártották, s az idén kerül először a hazai boltokba. ez a típus egyébként óriási sikert aratott külföldön, kibocsátásakor az utolsó darabig elfogyott. további két tranzisztoros újdonság a 848-as és 859-es típusu televízió. a hétféle orion tévé közül hat nagy képernyős, a 848-as típus pedig közép méretű.

jelenleg 1,245,000 tévé előfizetőt tartanak nyilván magyarországon, s számuk az 1975 körüli években előre láthatólag 1,900.000-re növekszik. mivel a felmérések szerint egy-egy készülék 8-10 esztendő alatt évül el, ennyi a cserélődés ideje, a várható igényekkel számolni tudnak.

/ folyt. köv./

17.00/Lm

- 32 -

18 5/2

bb 46. / itthon is... 1. folyt. /-ju

ennek megfelelően dolgozzák ki terveiket. jelentősen előrehaladtak a színes televízió kialakításával, hogy mire a rendszeres adás megindul, készüléket is lehessen kapni. eleinte igen magas lesz az ára. a kísérleti adások megkezdésétől számított 3-4 éven belül tudnak a tömegek számára megfizethető áron színes televízió készüléket forgalomba hozni.

a televízió mellett fontos exportcikkük a mikrohullámu berendezés, amelynek ez év második felétől már kizárólag korszerű tranzisztoros változatát gyártják. egy-egy ilyen berendezés egy szöve 64 drótnélküli telefon, - vagy telex-összeköttetésre alkalmas. a vállalat kereskedelmi igazgatója hangsúlyozta, számukra a legfontosabb, hogy termékeik megbízhatóak, kiváló minőségűek legyenek, ezzel akarnak újabb és újabb piacokat szerezni.

/mti/

..-

bb 48. fiatal zalaai házaspár az év első lottó főnyereményének tulajdonosa

i kf/kf-ju 1e cz

1967. január 9.

az országos takarékpénztár zalaegerszegi fiókjánál jelentkezett z. f. zala megyei lakos és letétbe helyezte a lottó 1. jártékheti öttalálatos szelvényét. a csaknem kétmillió forintos lottó főnyeremény tulajdonosa fiatal házaspár. z. f. elmondotta, hogy rendszeresen lottózik, hosszú ideig állandó számokkal játszott, de kettős találatnál többre nem vitte velük. ezért változtatott a számokon. a nyertes szelvényt is ,, találatra,, töltötte ki.

a főnyeremény sorsáról még nem döntöttek. egyelőre kamatozó és gépkocsi nyereménybetétkönyvbe teszik a nagy összeget.

/mti/

kl

..-

17.17/ju

18 5/2

-33-

bb 50. elindultak az idei első szerszámgép-export szállit-
mányok - a technoimpex és a gyárak társulása

1 sz/j/s 1e cz

1968. január 9.

a technoimpex 1967-ben 106 százalékra teljesítette szerszámgép- kiviteli tervét, s jól felkészült 1968. évi feladatainak teljesítésére is, az év első napjaiban már megindultak az újabb szállitmányok, s utra kész több más gépcsoport. svájci megrendelésre programvezérlésű marógépet, francia importörnek programvezérlésű és hagyományos marógépeket, az olasz cine-gyárnak ellenűts kalapácsot szállitanak. szovjet megrendelésre 35 nagy revolvereszterga, 35 radiálfuró és 50 fokozott pontosságú eszterga áll utra készen. a holland stork-cég spanyol-országi hajógyára részére hajómotorok megmunkálásához különleges egyedi konstrukcióju radiálfurót adnak át. a vietnami demokratikus köztársaságba tíz szikraforgácsoló-gépet küldenek. fokozott pontosságú esztergagépek találhatóak az ndk-ba utnak indított első szállitmányokban. a kínai népköztársaság részére 19 programvezérlésű marót csomagolnak.

1968-as feladatait a gyárakkal szorosabban együttműködve oldja meg a technoimpex. a vállalat társasági szerződést kötött többek között a szerszámgépipari művekkel és a csepeli szerszámgépgyárral.

- a közvetlen anyagi érdekeltségen alapuló együttműködés gondolata már másfél évvel ezelőtt felvetődött, - mondotta ezzel kapcsolatban az mti munkatársának pavela károly, a technoimpex vezérigazgatója. - az együttműködés módjait sokat vitattuk, ez azonban rendkívül hasznos volt számunkra. a technoimpex, miközben felkészült az új gazdasági mechanizmusra és a vállalatokkal közös érdekeltség bevezetésére, több közzgazdasági elemzést végzett, mint az azt megelőző tíz évben összesen. az üzemek vezetői szintén alapos gazdaságossági számítások után határozták el, hogy nyereségérdekeltséggel kombinált bizományosi megállapodást kötnék velünk. a magyar szerszámgépek jó hírnevet szereztek a külföldi piacon, a gazdaságosan exportálható cikkek, az együttműködés révén azonban szeretnénk meggyorsítani a gyártmányfejlesztést, szélesíteni piacainkat, növelni a kivitelt. ehhez minden előfeltétel rendelkezésünkre áll. a két nagyvállalattal kötött megállapodás alapján ebben az évben csaknem 50 országba egymilliárd forint értéket megközelítő szerszámgépet exportálunk. az iparvállalatokkal közös igazgatótanácsot hoztunk létre, s minden kérdést együttesen döntünk el: a rövidesen sorra kerülő első ülésen a termelési és értékesítési tervek egyeztetése, a propaganda-, a reklám- és a vevőszolgálati tevékenység programjának jóváhagyása lesz napirenden./mti/

16.15/Lm

18.15

- 34 -

bb 55. megnőtt a betétállomány az otp-nél

1 kf/lk-lm 1e

1968. január 9.

az országos takarékpénztár fiókjait már az év első napjaiban sokan keresték fel, hogy régebbi betétjükhöz hozzátegyenek, vagy új betétkönyvet nyissanak. néhány nap alatt a betétállomány csaknem kétszer nagyobb összeggel emelkedett, mint a tavalyi év hasonló időszakában. az első héten például budapesten az 5. kerületben 4 millió forinttal, a 6. kerületben 4,5 millióval, a 7. kerületben 5,5 millióval, a 8. kerületben 5 millióval, a 18. kerületben 1 millió forinttal emelkedett a betétállomány. pest megyében 5 millió forintot, csongrád megyében 4,5 milliót, bács megyében 4 milliót, békés megyében 3 millió forintot tettek takarékbetétbe az év első napjaiban./mti/

bb 56. elegendő tüzelő az iskolákban

1 vt/j-lm sr

1968. január 9.

a művelődésügyi minisztériumban és a fővárosi tanács oktatási osztályán egyhangzóan úgy tájékoztatták az mti munkatársát, hogy az iskolák budapesten és vidéken is időben gondoskodtak a szükséges tüzelőanyag beszerzéséről, s mindenütt elegendő készlettel rendelkeznek. az oktatási év második részének „induláskor”, „jól fűtött tantermek várták a diákokat és a pedagógusokat. vannak azonban olyan iskolák, ahol egy-két napot igénybe vesz, amíg az osztályterekben eléri a hivatalosan előírt hőmérsékletet, mivel a csaknem háromhetes téli szünidő alatt teljesen kihűltek a falak./mti/

bb 57. elhunyt kálmán erzsi

k pr/tm-ju sr la

1968. január 9.

arany-diplomás nyugdíjas színművész, a vigszínház volt tagja, az ódry árpád színészotthon lakója. temetése január 11-én fél 11 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

17.30/Lm

18.15

- 35 -

bb 58. harminc lengyel gyártmányú mozgópostakocsi a hazai vasutvonalakon

t kf/kf-lm ie

1968. január 9.

a posta, elavult mozgópostakocsi parkjának korszerűsítésére és bővítésére, 30 postavagont rendelt a lengyel járműipartól. a mozgópostakocsikat most szállította le a varsói kolmex külkereskedelmi vállalat. a postakocsikat ellátták mindazokkal a korszerű berendezésekkel, amelyeket a távolsági, a nemzetközi postai forgalom megkövetel. a villanyűtéses vagonban különféle berendezések segítik, könnyítik a postások munkáját. ezenkívül modern lakószobával, hűtőszekrényvel, villanymelegítőkkel is ellátták a kocsikat, hogy a pihenő postásoknak „otthoni”, kényelmet biztosítsanak.

a mozgópostakocsi átadása alkalmából a lengyel kultúra nagymező utcai helyiségében kedden zbigniew zakrzewski, a lengyel nagykövetség kereskedelmi tanácsosa, valamint a lengyel vasúti járműipar és a kolmex vállalat képviselője sajtótájékoztatót rendezett.

wlodzi raciborski, a kolmex külkereskedelmi vállalat igazgatója egyebek között elmondta, hogy a lengyel vasúti kocsik exportja éppen most husz esztendő. ez alatt az idő alatt kerekén 100 000 különféle vasúti járművet szállítottak a világ negyven országába. a vasúti kocsik export volumenében a kolmex a 3-4. helyen áll a világon, tehervagon kivételének mennyisége pedig egyedülálló. a vasúti járművek kölcsönös vásárlásának lengyelország és magyarország között hagyományai vannak. csupán az elmúlt négy esztendőben mintegy 25 millió rubel értékben több mint 6 000 tehervagont szállított a kolmex magyarországnak. ez alatt az idő alatt 250 magyar gyártmányú diesel mozdony és 130 motorvonat került a lengyel vasutakhoz. az együttműködés nemcsak a kölcsönös vásárlásokban, hanem gyártási kooperációban is megnyilvánul.

a lengyel gyártmányú mozgópostakocsikat szerdán mutatják be és ünnepélyesen adják át a magyar posta és a vasut vezetőinek. /mti/

17.35/szb

ke

-36-

18.5

bb 59. akadémiai székfoglaló a vegyipar automatizálásának feltevéleiről

t ms/gg-ju la

1968. január 9.

kedden tartotta pünyör ernő, a veszprémi vegyipari egyetem professzora, az akadémia levelező tagja székfoglaló előadását a magyar tudományos akadémián. a neves kutató előadásának témájául a vegyipar automatizálásának és az automatikus vegyelemzésnek egyik fontos feltételét, az adatok koncentrációjának folyamatos mérését, ennek problémakörét választotta. összegezte mintegy másfél évtizedes kutatómunkáját amelyet munkatársaival részben a budapesti műszaki egyetemen, részben a veszprémi vegyipari egyetemen folytatott. ezek a kutatások több új mérési módszerhez vezettek, amelyet előadásában ismertetett. többek között az ionszelektív elektródok alkalmazása bizonyult értékesnek. az előadó részletesen foglalkozott az ezekkel kapcsolatos elméleti problémákkal, az elektródok szelektivitásával és gyakorlati felhasználásuk lehetőségeivel, amelyek a vegyipari automatizálás szempontjából igen jelentősek. a megjelent szakértő közönség elismeréssel fogadta a székfoglalót. /mti/

bb 60. „zord napok”, az idei tél eddigi rekordja mínusz 24 fok - atlanti ciklonnal enyhülés közeleg - szerdán újabb havazás kezdődik

i cs/tm-ju ie la

1968. január 9.

a nyugat-európa légtérében, központjával irország felett nemrég kialakult nagy ciklonrendszer északnyugat felől délkeletnek nyomul, s a csapadék zónája kedden elérte a brit-szigeteket, valamint franciaországot és a német szövetségi köztársaságot, ahol kiterjedt havazás, esőzés kezdődött. a ciklon meleg frontja mögött franciaországban ismét plusz 10 fokig emelkedtek a maximumok, a front előtti területeken még csak plusz 5-6 fokot mértek. a néhány nappal korábban délnek zúdult sarki eredetű hideg legutóbb elárasztotta a földközi tenger nyugati és keleti medencéjét. jelt a nagyarányú lehülésre, hogy kedden athénben havazott s románban is plusz 1 fokig csökkent a napi hőmérséklet, ami a múlt évben ritka jelenség. észak- és északkelet európában az utóbbi napokban tovább fokozódott a hideg. jellemző, hogy kiev és moszkva között többhelyütt mértek mínusz 30-31 fokot, észak-svédországon pedig mínusz 38 fokot mutattak a hőmérők.

/folyt. köv./
18.05/ju

-37-

18.5

bb 60. / ,, zord napok... 1. folyt. /-ju

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy a nyugat-európai enyhesség nagyjából megfelel az évszak normáinak, a kontinens nagy részén azonban 3-8 fokkal, a szovjetunió középső vidékein 8-9, skandináviában és finnországban pedig 9-13 fokkal alacsonyabbak a maximumok a normál-szintnél.

hazánkban hétfőn és kedden ,, zord napokat,, jegyezték fel a meteorológusok. ez a kategória a 0-fokot még nem haladó maximum napokat jelzi. hétfőn mínusz 2, kedden pedig mínusz 4 fok volt, a legmagasabb nappali hőmérséklet. a budapesten mért napi középhőmérséklet hétfőn 5.4 kedden 6 fokkal volt alacsonyabb a sokévi átlagnál. kedd reggel országsszerte mínusz 10-20 fokot, borsodnádasdon mínusz 24 fokot mértek. ez az idei tél eddigi hidegrekordja.

az előrejelzés szerint a nyugat felől közelgő ciklon melegfrontja kedden megközelíti, vagy eléri a kárpátokat, a csapadék zónája pedig megérkezik hazánk fölé. a hőmérséklet lényegesen még nem változik. fokozatosan növekvő felhőzetre, többfelé ismét havazásra, helyenként reggeli ködképződésre kell számítani. a kedden elcsitult szél szerdán ismét erősödik. helyenként lesznek hófúvások is. a szerda reggeli minimumok általában mínusz 10-15 fok között, a szélvédett, derült helyeken mínusz 20 fok körül alakulnak ki. a délutáni maximumok mínusz 2-7 fokig terjednek, az erősen ködös vidékeken azonban mínusz 10 fok körül marad a talajközeli levegő hőmérséklete. /mti/

--

18.10/ju

18.10.45

-38-

bb 61. kedd esti jelentések a hideghullámról, a hótakaritásról: 250 kilométeres jégmező a tiszán, a budapest alatti duna-szakaszon teletelőkbe vonulnak a hajók, javultak az utviszonyok, több mint 1,900.000 köbméter gázt fogyasztott a főváros

ö hbj/emb/tm-lm 1e

1968. január 9.

kedden a dunántúlon is - egy-két tájegység kivételével - megerősödött a viharos erejű szél és sok összekötő- és bekötő-úton sikerült felszámolni a hóakadályokat, - közöttük kedd esti tájékoztatóján a km közúti főosztály ügyelete. veszprém, győr-sopron, vas és somogy megyékben még néhány alsóbbrendű út járhatatlan, ezek takarításán is munkálkodnak a közúti igazgatóságok. a számítások szerint szerda reggelre tovább javulnak az utviszonyok. viszont kisebb hófúvás következtében kedden tortaszok keletkeztek a 84-es úton tompaladony és újkőr között, továbbá a 61-es úton, tanási és nagykönyvi között. a tortaszok át-törésére nőmunkákat és hókéket irányítottak.

a fokozódó hideg meggyorsította a jegesedést a folyókon. a dunán egyik napról a másikra kétszeresére erősödött a zajlás, s a dél-magyarországi szakaszon már a folyó vizükre nék fele jég-tábláktól férték. a tiszai jégmegfigyelők hétfőn még mindössze egy kilométer hosszú jégmezőt észleltek, de a keddi jelentésekben már arról számoltak be, hogy egy nap alatt mintegy 250 kilométer hosszú jégmező fedte be a felső-tiszát tiszadob és tiszabecs között. a hideghullám megtörte a ,,jégtelenségben,, utolsónak maradt folyók ellenállását, - kedden megkezdődött a zajlás a kö-rösökön és a maroson is. a duna és a tiza nyolc mellékfolyóján már beállt a jég a balaton is újra befagyott, s a velencei tó jégpáncélja 24 óra alatt 2 centiméterrel vastagodott.

a jégzajlás erősödése láttán a mahart intézkedett, hogy a budapesti duna-szakaszon hajózó vontatók és uszályok folyamatosan vonuljanak be a teletelőkbe. az al-dunára már nem indítanak teherhajókat. az ómoldova felett tartózkodó nagy vízijárművek még feljárnak a hazai kikötőkbe, az ómoldova alatt levő hajók viszont külföldi teletelőkben keresnek védelmet a jégzajlás ellen. regensburg és budapest között - ahol rengeteg szállítanivalója van a mahart-nak, - az utolsó percre visznek árut a hajók.

• /folyt. köv./

18.25/Lm

- 39 -

18.10.47

bb 61. /kedd esti ... 1. folyt./-lm

a hideg fokozódását nagyon „megérzi”, a gázművek: rohamosan emelkedik a gázfogyasztás. míg néhány nappal ezelőtt 1,630.000 köbméter körüli gázmennyiséget használtak el a budapesti fogyasztók, addig most már 24 óra alatt 1,912.000 köbmétert, s ha tartós marad a hideg, számolni kell a fogyasztás további emelkedésével is. azzal, hogy a kőbányai gázgyárban üzembe helyezték a negyedik földgázbontó egységet, a gázművek a jelenleginél több gázt adhat. ennek ellenére akadnak városrészek, ahol a háziasszonyok panaszkodnak a gáz nyomása miatt. ez abból adódik, hogy egyes negyedekben szűkek a vezetékek, nem tudnak több gázt átbocsátani, ezért nagy fogyasztás esetén csökken a nyomás. a keményebb hidegben megszorodtak a dugulások, elfagyások. a gázművek arra kéri a fogyasztókat - elsősorban a házfelügyelőket, - hogy a pinceablakokat zárják be, a hiányzó ablakszemeket sürgősen pótolják, illetve gondoskodjanak a pincék rossz ablakjainak, ajtóinak tömítéséről. a vízművek azt a tájékoztatást adta, hogy bár 640 000 köbméter körüli a napi fogyasztás, a vízellátásban nincs fennakadás./mt1/

--

bb 62. időjárásjelentés

tr-ju la

1968. január 9.

a meteorológiai intézet jelenti január 9-én, kedden este:

hideg marad az idő

várható időjárás szerda estig: fokozatosan növekvő felhőzet, többfelé havazás. néhány helyen reggeli ködképződés. napközben megélénkülő délnyugati, nyugati szél. hideg marad az idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán mínusz 2- mínusz 7 fok között, az erősebben ködös helyeken mínusz 10 fok közelében. /mt1/

--

19.25/ju

-40-

1948

kg

MTI

Kiadás Magyar Távirati Iroda Budapest, I Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 358-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1968. január 10.

bb 1. hazánkkal kötött először szerzői jogi egyezményt a szovjetunió - rendelkezés a január 1-től hatályos egyezmény végrehajtásáról

i tf/lk-ju la

1968. január 10.

hatályba lépett január 1-től a magyar-szovjet szerzői jogi egyezmény, amelynek értelmében - 1968. évvel kezdődően - szerződéskötési és jogdíjfizetési kötelezettséggel adható ki magyarországon szovjet írásművek és a szovjetunióban magyar könyvek. a művelődésügyi közlöny januári számában lát napvilágot a kiadói főigazgatóság vezetőjének az egyezmény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezése.

Lényeges pontja a rendelkezésnek, hogy magyarországon a szovjet művek védelmi ideje a szerző elhunytától számított 15 év. tehát a magyar könyvkiadó vállalatoknak az élő, valamint az 1953. után elhalálozott szovjet szerzők művei után kell jogdíjat fizetniük. a védett szovjet művek kiadására szerzőikkel - avagy a jogutódokkal - a magyar kiadóknak szerződést kell kötnie. ez a megállapodás - a szerzői jogvédő hivatal útján - ugyanúgy történik, mint minden más olyan külföldi mű kiadása esetén, amely a berni unió értelmében magyarországon oltalom alatt áll. / a berni unió nemzetközi szerzői jogi egyezmény, 1886-ban hozták létre irodalmi és művészeti alkotások védelmére. magyarországon 1922-től tagja az uniónak./

/ folyt. köv./

-1-

kg